ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **P. H.**, zast. JUDr. Janem Manišovským, advokátem se sídlem Prostřední 132, Uherské Hradiště, proti žalovanému: **policejní prezident**, se sídlem Strojnická 27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2015, čj. PPR-4352-6/ČJ-2015-990131, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2016, čj. 36 Ad 16/2015-54,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 23. 12. 2014 uznal ředitel Krajského ředitelství policie Zlínského kraje (dále jen „správní orgán prvního stupně“) žalobce vinným ze spáchání jednání, které má znaky přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích; postupoval při tom podle § 189 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění do 30. 9. 2016 (dále jen „zákon o služebním poměru“), ve spojení s § 2–5 zákona o přestupcích. Dne 16. 8. 2014 totiž žalobce v prodejně LIDL ve Starém Městě pronesl přes pokladnu bez zaplacení solární nabíječku v hodnotě 349 Kč. Za to mu správní orgán prvního stupně uložil kázeňský trest odnětí služební hodnosti podle § 186 odst. 7 zákona o služebním poměru.

[2] Žalovaný zamítl žalobcovo odvolání rozhodnutím uvedeným v záhlaví a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud rovněž zamítl. Žalobce zpochybňoval úmyslné zavinění tvrzením, že nabíječku si do tašky vložil ve stavu zamyšlení. Namítal také nepřiměřenost uloženého trestu. Krajský soud však dospěl k závěru, že jednání žalobce bylo úmyslné a jemu uložený trest je přiměřený vzhledem k tomu, že žalobce je příslušníkem Policie České republiky, a měl by proto jít příkladem ostatním občanům.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a rozdělil ji do tří námitek.

[5] První námitka směřuje k procesní nepoužitelnosti jeho *domnělých* dřívějších doznání k jednání, které je mu kladeno za vinu. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem, že blok na pokutu s jeho podpisem byl, kromě blokového řízení podle zákona o přestupcích, použitelný také pro účely řízení podle zákona o služebním poměru, na jehož základě byl uznán vinným. Nesouhlasí s názorem krajského soudu, že příslušník Policie ČR by se neměl nikdy, ani v soukromém životě, ocitnout *„v šoku“*- zde tedy ve stavu překvapení nad zjištěním, že má solární nabíječku stále v tašce. V tomto stavu stěžovatel souhlasil za účelem rychlého vyřešení situace s projednáním věci v blokovém řízení i přes svou nevinu, a proto blok na pokutu podepsal.

[6] Rovněž stěžovatelův podpis na formuláři vnitřní bezpečnostní služby LIDLu (dále jen „formulář“) ze dne 18. 8. 2014 není závazným podkladem pro řízení podle zákona o služebním poměru. Tento formulář je určen *„pro interní účely“* a jeho předtištěná strana obsahující slovo „krádež“ v nadpisu nemůže založit doznání k úmyslu věc skutečně odcizit. Použitelnost formuláře zpochybňuje též výpověď svědka M. B., která si odporuje s jeho popisem případu obsaženým ve formuláři.

[7] Stěžovatel se nedoznal ke krádeži ani při převzetí oznámení o zahájení řízení ve věcech služebního poměru o zproštění výkonu služby dne 22. 8. 2014. Stěžovatel v průběhu projednávání jednání majícího znaky přestupku (krádež nabíječky) zatajil vyšetřujícímu orgánu Policie ČR, že je sám policistou. Takové jednání je kázeňským přestupkem, a právě k zavinění tohoto jednání se stěžovatel dne 22. 8. 2014 doznal (a byl za něj vzápětí potrestán).

[8] Podpisy na bloku na pokutu, na formuláři a na oznámení o zahájení řízení ve věcech služebního poměru tedy nedokládají procesně použitelné doznání stěžovatele, že zamýšlel odcizit solární nabíječku.

[9] Druhá námitka se týká včasnosti stěžovatelovy obhajoby. Krajský soud stěžovateli vytýkal opožděnost obhajoby; stěžovatel však může vést svou procesní obranu způsobem,

pokračování

který si zvolí, a smí tak činit kdykoliv v průběhu řízení. Odkázal k tomu na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 2. 2014, čj. 5 As 126/2011-77, č. 3014/2014 Sb. NSS, podle kterého se v řízení o správním deliktu neužije § 82 odst. 4 správního řádu (koncentrace řízení), protože jinak by bylo popřeno právo na obhajobu. Stěžovatel má za to, že nepřichází s novými tvrzeními, protože již ve správním řízení na prvním stupni popsal okolnosti, za kterých se solární nabíječka ocitla v jeho tašce (vložil ji tam ve stavu zamyšlení).

[10] Poslední námitkou se stěžovatel brání proti uložení kázeňského trestu odnětí služební hodnosti. S ohledem na jeho tvrzení, že nejednal úmyslně, je zřejmé, že jej služební funkcionář neměl vůbec kázeňsky trestat. Stěžovatel k tomu odkazuje na rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2016, čj. 5 As 35/2014-25, č. 3384/2016 Sb. NSS, ve kterém však příslušník Policie ČR na rozdíl od stěžovatele nepopíral, že se dopustil deliktního jednání. Trest odnětí služební hodnosti je dle zákona o služebním poměru trestem nejpřísnějším a je s ním dle § 42 odst. 1 písm. e) spojeno též propuštění ze služebního poměru. Správní orgán dle stěžovatele neprokázal řádně jeho vinu, proto nebyly naplněny hmotněprávní předpoklady pro uložení tohoto trestu. Stěžovatel rovněž poukázal na to, že řízení o kázeňském přestupku (zatajení příslušnosti k Policii ČR) a o jednání, které má znaky přestupku (krádež nabíječky), sice formálně probíhala samostatně podle § 186 odst. 4 zákona o služebním poměru, v rámci řízení o jednání, které má znaky přestupku, však byl stěžovateli přičten k tíži i kázeňský přestupek, což porušuje zásadu *ne bis in idem*.

[11] Stěžovatel proto navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku a zopakoval též své argumenty, které jsou obsaženy v odůvodnění jeho rozhodnutí a také ve vyjádření k žalobě. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Kasační stížnost není důvodná.

III.A – K doznání

[14] NSS se nepřiklání k tvrzení, podle nějž se stěžovatel nikdy procesně použitelně nepřiznal k tomu, že se dopustil krádeže. Stěžovatel namítal, že podepsaný blok na pokutu nelze použít jako důkaz pro řízení o odnětí služební hodnosti, tím spíš, že rozhodnutí vydané v blokovém řízení bylo prohlášeno za nicotné. Je pravda, že blokové řízení je svou povahou specifické a zjednodušené a do značné míry v něm splývá řízení s jeho výsledkem. Jednou z podmínek projednatelnosti přestupku v blokovém řízení je, že tento přestupek je spolehlivě zjištěn, tj. všechny důkazy nasvědčují tomu, že se pachatel nepochybně přestupku dopustil, pachatel s tím souhlasí a tento souhlas vyjádří svým podpisem na pokutovém bloku (viz rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2014, čj. 1 As 30/2014-47). Typicky se tak

stává v případech, kdy je pachatel při přestupkovém jednání přistižen, jak se stalo také v případě stěžovatele.

[15] Stěžovatel podle vlastního sdělení předpokládal, že celá věc bude v blokovém řízení skončena (a že se tak vyhne přísnějším důsledkům, které by pro něj vyplývaly z postavení příslušníka Policie ČR). Stěžovatel tedy doufal, že se na jeho zatajení příslušnosti k Policii ČR nepřijde; nemohl tak předvídat, že rozhodnutí o přestupku v blokovém řízení bude prohlášeno za nicotné a že na nicotnosti tohoto rozhodnutí poté bude moci postavit svou následnou obhajobu. Z toho plyne, že doznání učinil.

[16] Nicotnost rozhodnutí souvisela právě s tím, že stěžovatel zatajil příslušnost k Policii ČR, a zprvu se tak nepřišlo na to, že o jeho (spolehlivě zjištěném) přestupku měl rozhodovat jiný správní orgán. Blok na pokutu lze chápat ve dvou rovinách. V jedné rovině je to listina, která potvrzuje rozhodnutí o přestupku – osoba spáchala přestupek, za to je jí uložena pokuta. Ve druhé rovině je to nosič údajů, na jejichž základě vzešlo ono rozhodnutí. V této věci bylo za nicotné prohlášeno rozhodnutí. O správnosti údajů, které jsou uvedeny na pokutovém bloku, však nebylo pochyb, proto dále mohl sloužit jako důkazní listina. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelem, že blok na pokutu byl použitelný pouze pro účely blokového řízení podle zákona o přestupcích.

[17] Stěžovatel dále nesouhlasí s použitím formuláře, který však podle výpovědi svědka B. bez problémů vyplnil a podepsal. NSS může pouze zopakovat, že nezáleží na tom, že tento formulář je určen jen pro interní účely řetězce LIDL. Jak žalovaný, tak krajský soud dostatečně vysvětlili stěžovateli, že i takový formulář může jako důkaz posloužit, a odkázaly na § 180 odst. 2 zákona o služebním poměru. Jako důkaz lze použít všechny důkazní prostředky, které mohou prokázat skutkový stav a nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, což tento formulář splňuje. I z ostatních okolností vyplývá, že stěžovatel věděl, že se s ním projednává krádež solární nabíječky, a s tímto vědomím (jakkoliv mohl být v šoku z nastalé situace) formulář podepsal.

[18] Oznámení o zahájení řízení o zproštění výkonu služby se vztahuje jak k jednání majícímu znaky krádeže podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, tak ke kázeňskému přestupku podle § 50 odst. 1 zákona o služebním poměru. Vyjádření stěžovatele na tomto oznámení je napsáno obecně a vyplývá z něj, že stěžovatel lituje přestupkového jednání a souhlasí s jeho zaviněním, tedy se zaviněním jak jednání, která má znaky krádeže, tak se zaviněním kárného přestupku. Toto oznámení stěžovatel navíc podepisoval dne 22. 8. 2014, tedy několik dní po spáchání přestupkového jednání, kdy už nelze uvažovat o stavu šoku. Stěžovatel měl dost času nad věcí přemýšlet, a pokud opravdu souhlasil jen se zaviněním kázeňského přestupku, tak by to výslovně uvedl nebo to uvést měl.

[19] K naplnění znaků skutkové podstaty přestupku NSS odkazuje také na svůj rozsudek ze dne 19. 7. 2007, čj. 3 As 58/2005-70, který lze analogicky vztáhnout i na tuto věc. Ve vztahu k zavinění podle něj nezáleží na tom, jaké myšlenky napadaly stěžovatele v prodejně při zkoumání zboží. Stěžovatelem namítaný rozpor ve výpovědích svědka B. ohledně toho, co se stalo v prodejně před průchodem pokladnami, tak nemá na věc zásadní

vliv. Rozhodné totiž je, že stěžovatel prošel přes pokladnu se solární nabíječkou v tašce a nezaplatil za ni.

[20] K posuzování zavinění v přestupkovém řízení lze v obecné rovině poznamenat, že závěr o zavinění je právním závěrem, který musí vždy logicky vyplynout z výsledků dokazování a skutkových zjištění učiněných správním orgánem. Pouze ze skutečnosti, že stěžovatel popírá úmyslné spáchání přestupku, nelze dovodit, že zjištění úmyslu nepřichází v úvahu. Zavinění lze zpravidla dokazovat pouze nepřímo z objektivních okolností, ze kterých se dá usuzovat na vnitřní vztah pachatele k porušení nebo ohrožení chráněného zájmu (viz rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2016, čj. 5 As 163/2015-22). Jednání stěžovatele bezprostředně po přistižení (rozhovor se svědkem B.: *„já jsem vám tu něco odcizil a vy se mi ještě omlouváte“*, *„příležitost dělá zloděje“*, podepsání pokutového bloku a formuláře s cílem skončit věc v blokovém řízení) a ostatní okolnosti, které vyplývají z úředních záznamů a z výpovědí svědka B. a stěžovatele samotného, tvoří logicky provázaný řetězec důkazů, které prokazují úmysl stěžovatele solární nabíječku odcizit.

III.B – K včasnosti a věrohodnosti obhajoby

[21] S tím je spojena další námitka týkající se opožděnosti a obsahu stěžovatelovy obhajoby. Stěžovatel vysvětluje, proč již bezprostředně po incidentu neuplatnil své tvrzení o stavu zamyšlení, ve kterém si vkládal nabíječku do tašky. S těmito tvrzeními (uvedenými jak při ústním jednání na prvním stupni, tak v odvolání) se rozhodující orgány vypořádaly dostatečně; i NSS je hodnotí jako nedůvěryhodná. Stěžovatel např. tvrdil, že panu B. nesdělil, že nabíječku nechtěl ukrást, proto, že tuto skutečnost chtěl sdělit až vedoucí prodejny, se kterou se mělo jeho jednání projednat. Ze správního spisu však vyplývá, že s vedoucí prodejny téměř nemluvil a tuto informaci jí nesdělil a nesdělil ji ani žádné další osobě. Stěžovatelova tvrzení o důvodech jeho jednání však působí nevěrohodně i z jiných pohledů (byl v šoku z přistižení s nezaplacenou nabíječkou v tašce, proto si nedokázal uvědomit, že má říct, že se tam ocitla omylem, ale naproti tomu dokázal racionálně uvažovat o tom, že pokud se věc projedná v blokovém řízení, nikdo se nemusí dozvědět, že je policista, a nebude to pro něj mít profesní důsledky).

[22] Také NSS se přiklání k názoru, že stěžovatel by měl být jako policista schopen snášet vyšší míru zátěže. Nikdo stěžovateli neupírá právo na to, aby se ocitl v šoku, policisté jsou také lidé a prožívají různé emoce v reakci na různé situace. Ovšem jako policista by se měl stěžovatel s takovým šokem umět lépe vyrovnat a přiměřeně reagovat na nastalou situaci. Je pochopitelné, že s odstupem času a s tím, jak se věc dále vyvíjela, stěžovateli docházely následky jeho jednání a napadaly ho možné okolnosti, které by jeho odsouzení mohly zvrátit. Je to pochopitelné i proto, že stěžovatel byl policistou a s řešením podobných záležitostí se již za svou dlouholetou praxi musel setkat mnohokrát. Proto i NSS má za to, že stěžovatelova pozdější obhajoba, podle níž nabíječku do tašky vložil v zamyšlení (čímž by rád popřel svůj úmysl ji odcizit), je účelová. Jak žalovaný, tak krajský soud se tvrzeními o stěžovatelově zamyšlení zabývali, ale protože stěžovatel je ničím nedokázal prokázat, neuvěřili jim. To, že stěžovateli rozhodující orgány nedaly v tomto ohledu za pravdu, ovšem neznamená, že mu bylo upřeno právo na obhajobu.

[23] Stěžovatelův případ proto není v rozporu s usnesením rozšířeného senátu NSS ve věci 5 As 126/2011. Pokud podle něj obviněný v řízení uvedl tvrzení ke skutkovým okolnostem případu a navrhne k jejich prokázání důkazy, je správní orgán povinen se řádně vypořádat jak s těmito tvrzeními, tak i s nabízenými důkazy. To samozřejmě neznamená, že musí všechna tvrzení prověřit a nabízené důkazy provést. Pokud to však neučiní, musí svůj závěr přezkoumatelným způsobem vysvětlit - což jak žalovaný, tak správní orgán prvního stupně učinili.

III.C – K trestu

[24] Ve věci nebyla porušena zásada *ne bis in idem*. Za kázeňský přestupek spočívající v tom, že po zadržení v prodejně LIDL stěžovatel zatajil, že je příslušníkem policie, mu bylo uloženo napomenutí; za krádež nabíječky pak byl stěžovateli uložen trest odnětí služební hodnosti podle § 186 odst. 7 zákona o služebním poměru. Podle tohoto ustanovení se trest odnětí služební hodnosti uloží mj. za jednání, které má znaky přestupku a je v rozporu s požadavky kladenými na policistu. Zde přestupek spočíval v krádeži solární nabíječky a k uložení tohoto trestu stačilo pouze to, že stěžovatel se této krádeže dopustil – takový trest by jej tedy postihl i tehdy, kdyby při projednávání přestupku nezatajil, že je policistou.

[25] Je pravda, že žalovaný v rozhodnutí o kázeňském přestupku odkázal na § 186 odst. 5 zákona o služebním poměru a mimo jiné *„vzal v potaz“* skutečnost, že stěžovatel již byl kázeňsky trestán; takový postup ale není správný. Ustanovení § 186 odst. 7 je totiž ustanovením speciálním k § 186 odst. 5 (který stanoví obecná kritéria pro určení druhu kázeňského trestu): dopustí-li se policista některého z jednání uvedených v § 186 odst. 7, bude postižen trestem odnětí služební hodnosti. Zvažovat kritéria podle § 186 odst. 5 by zde již nemělo smysl, protože konkrétní druh trestu je pro tyto nejzávažnější případy porušení povinností stanoven přímo v zákoně (srov. rozsudek NSS ve věci 5 As 35/2014). Tato nesprávná argumentace však neměla vliv na zákonnost rozhodnutí, jímž byl stěžovateli uložen trest odnětí služební hodnosti: žalovaný totiž jinak v rozhodnutí přesvědčivě zdůvodnil, proč je krádež v obchodě jednáním, které je v rozporu s požadavky kladenými na policistu. To, že se vyjádřil i k některým kritériím uvedeným v § 186 odst. 5 zákona o služebním poměru, bylo nadbytečné, ne však nezákonné.

[26] Jelikož NSS přisvědčil závěru žalovaného i krajského soudu, že jednání stěžovatele bylo úmyslné, a tedy že se stěžovatel dopustil krádeže solární nabíječky, byla podmínka podle § 186 odst. 7 zákona o služebním poměru pro uložení tohoto trestu splněna. Rozsudek 5 As 35/2014, nemůže stěžovateli ani v tomto ohledu pomoci, neboť stěžovatel se i podle názoru NSS ke svému činu přiznal, ač se to poté v dalším postupu snažil (neúspěšně) popřít. Splnil proto podmínku uvedenou v dotčeném ustanovení – dopustil se jednání, které naplňuje znaky přestupku a je v rozporu s požadavky kladenými na policisty. Ač s velmi nepříznivými důsledky v profesním i osobním životě byl tento trest ve vztahu ke stěžovateli přiměřený. Proto ani poslední stěžovatelova námitka není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[27] NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2017

Zdeněk Kühn
předseda senátu